

HISTORIA DE ESPAÑA. 2003, 2010

ORIENTACIÓNS: *A partir dos documentos que seguen debes compor un texto sobre a transición política á democracia. Na redacción debes abordar as seguintes cuestións: O inicio do proceso por unha vía reformista; o proceso constituínte e a Constitución de 1978; as dificultades (terrorismo, golpismo); a chegada do PSOE ao poder. Lembra que non se trata de responder a preguntas illadas, senón de realizar unha composición coherente e argumentada, e que na avaliación se terán en conta os coñecementos, a utilización dos documentos e a corrección da expresión escrita.*

Doc.1.-Logo de ser designado Presidente do Goberno polo Rei, Adolfo Suárez diríxese ao país (6 de xullo de 1976):

“A meta última é moi concreta: que os gobernos do futuro sexan o resultado da libre vontade da maioría dos españois, e para iso solicito a colaboración de todas as forzas sociais (...). A Coroa ten a vontade expresa de acadar unha democracia moderna para España, unha democracia na que a liberdade, a xustiza, a participación, a paz e a cultura sexan o froito do esforzo de todos e o resultado do que todos se beneficien”.

Doc.2.-Lei para a Reforma Política, aprobada polas Cortes o 18 de novembro de 1976:

Art.1º.1.A democracia no Estado español baséase na supremacía da lei, expresión da vontade soberana do pobo.

2.A potestade de elaborar e aprobar as leis reside nas Cortes. O Rei sanciona e promulga as leis.

Art.2º.1.As Cortes compóñense do Congreso dos Deputados e do Senado.

2.Os deputados do Congreso serán elixidos por sufraxio universal, directo e secreto dos españois maiores de idade.

3.Os senadores serán elixidos en representación das entidades territoriais. O Rei poderá designar para cada lexislatura senadores en número non superior á quinta parte dos elixidos”.

Doc.3.-Na campaña para as eleccións de xuño de 1977, o candidato de UCD, Adolfo Suárez, pronuncia o seguinte discurso:

“Prometemos volverlle a soberanía ao pobo español, e pasado mañá exércea.

Prometemos normalizar a nosa vida política, xestionar a transición en paz, construír a democracia desde a legalidade, e cremos que, coas lóxicas deficiencias, o conseguimos.

Prometemos que todas as familias políticas poderían ter un lugar nas Cortes, e o mércores poden acadalo (...).

Podo prometer, e prometo, intentar elaborar unha Constitución en colaboración con todos os grupos representativos nas Cortes, calquera que sexa o seu número de escaños (...). Podo prometer, e prometo (...), adicar todos os esforzos a acadar un entendemento social que permita fixar as novas liñas básicas que ha seguir a economía española nos

vindeiros anos (...). Podo prometer, e prometo, un marco legal para institucionalizar cada rexión segundo as súas propias características”.

Doc.4.-Constitución de 1978:

“Art.1.1.-España constitúese nun Estado social e democrático de Dereito, que propugna como valores superiores do seu ordenamento xurídico a liberdade, a xustiza, a igualdade e o pluralismo político.

1.2.-A soberanía nacional reside no pobo español, do que emanan os poderes do Estado.

1.3.-A forma política do Estado español é a monarquía parlamentaria.

Art.2.-A Constitución fundaméntase na indisoluble unidade da nación española, patria común e indivisible de todos os españois, e recoñece e garante o dereito á autonomía das nacionalidades e rexións que a integran e a solidariedade entre todas elas.

Art.3.1.-O castelán é a lingua española oficial do Estado (...).

3.2.-As outras linguas españolas serán tamén oficiais nas respectivas Comunidades Autónomas de acordo cos seus Estatutos (...).”

Doc.5.-Mensaxe de Juan Carlos I, emitido por radio e televisión na madrugada do día 24 de febreiro de 1981: [Convocatoria de 2010]

“Ante a situación creada polos sucesos desenvolvidos no Palacio do Congreso, e para evitar calquera posible confusión, confirmo que ordenei ás autoridades civís e á Xunta de Xefes de Estado Maior que tomen as medidas necesarias para manter a orde constitucional dentro da legalidade vixente (...). A Coroa, símbolo da permanencia e unidade da patria, non pode tolerar de xeito ningún accións ou actitudes de persoas que pretendan interromper pola forza o proceso democrático (...).”

Doc 5.-O coronel Tejero asalta o Congreso dos Deputados o 23 de febreiro de 1981:
[Convocatoria de 2003]

Doc 6.- Resultados das eleccións xerais de 1982:

PARTIDOS	ESCANOS
PSOE	202
AP-PDP	106
UCD	12
CIU	12
PNV	8
PCE	5
OUTROS	5

ORIENTACIÓNS	• O inicio do proceso por unha vía reformista • O proceso constituinte e a Constitución de 1978 • As dificultades (terrorismo, golpismo) • A chegada do PSOE ao poder
---------------------	--

DOCUMENTOS	CUESTIÓNS A DESENVOLVER
1. Mensaxe de A. Suárez, xullo 976	* Anuncio das reformas encamiñadas a establecer unha democracia • Inicio da vía reformista, que posibilitaron o paso da ditadura á democracia (<i>da lei á lei</i>). A oposición defendía a vía rupturista
2. Lei para a reforma política, novembro 1976	* Esta foi a lei que posibilitou a reforma política, aprobada polas institucións e as Cortes orgánicas franquistas • Proceso de elaboración da Lei para a reforma política (LRP) e o referendo celebrado o 15 de decembro de 1976. A oposición pedía a abstención neste referendo
3. Discurso de Suárez na campaña electoral das eleccións xerais de 1977	* Suárez pide o voto para UCD, unha coalición electoral que el lideraba, e fai unha serie de promesas electorais • As dificultades nos procesos de legalización de todos os partidos políticos • As primeiras eleccións xerais da democracia, en xuño de 1977 e o proceso constituinte
4. Constitución de 1978	* Preámbulo da Constitución • Características da Constitución de 1978 • Principios recollidos nos artigos seleccionados, valorando o seu contido
5. Mensaxe do rei o 24 de febreiro de 1981 5. Fotografía de Tejero nas Cortes	* O rei condena os sucesos do Congreso del 23 F * Tejero, pistola en man interrompe a votación no Congreso • As dificultades da transición política á democracia: ○ O terrorismo de ETA e GRAPO ○ As dificultades económicas ○ A presión social ○ O intento de golpe de estado do 23 F e as súas consecuencias
6. Resultado das	* Triunfo do partido socialista e derrota electoral de UCD

eleccións de 1982	• Inicio dos gobernos socialistas e liderado de Felipe González durante catro lexislaturas
CONCLUSIÓN	A transición desde a ditadura á democracia foi un período curto de tempo, no que o réxime que Franco deixaba establecido (<i>atado y bien atado</i>), foise modificando de forma pacífica e a través do consenso das forzas políticas e o apoio da poboación española, a pesar das dificultades presentadas polo terrorismo, o golpismo e a crise económica.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN/CORRECCIÓN

Dado que a proba consiste na composición dun texto, como criterio xeral de avaliación terase en conta a suxección ás pautas básicas que rexen a expresión escrita, esencialmente a precisión léxica, a corrección da sintaxe, a claridade na expresión e a coherencia na exposición das ideas.

Como tema a abordar, a transición democrática dende o seu inicio por unha vía reformista ata a súa consolidación, exemplificada na vitoria socialista en 1982.

Na resposta ás cuestións, e valéndose dos documentos, débese caracterizar a opción reformista adoptada fronte ás aspiracións inmovilistas e rupturistas; a celebración das eleccións de 1977, que marca o inicio do proceso constituínte, comentando os trazos esenciais da Constitución de 1978; as dificultades que o proceso enfrontou dende posicións extremas (golpismo, terrorismos); o triunfo electoral socialista en 1982, que simboliza a consolidación do réxime democrático na medida en que posibilita a alternancia no poder.

Como coñecementos específicos, débense valorar as achegas sobre elementos como a posición da monarquía no proceso, o papel de destacados líderes como Adolfo Suárez ou Felipe González, ou a caracterización básica das principais forzas políticas do momento e da súa actuación.